

European Regions of Gastronomy–Saimaa Candidate 2024

KH 14.02.2022 § 64
3051/00.01.05.00/2022

Loppuvuodesta 2021 Itä-Suomen maakunnat ja kaupungit kävivät taustakeskustelua siitä, että millaista näkyvyysyhteistyötä voidaan yhdessä jatkaa, kun Saimaa Ilmiö -hanke päättyy maaliskuun 2022 loppuun. Tällöin esille nousi European Regions of Gastronomy -verkosto (ERG).

European Regions of Gastronomy on kansainvälisesti arvostettu tunnustus, jota on myönnetty vuodesta 2016 lähtien yhdelle tai useammalle eurooppalaiselle alueelle. Kuopion alue sai ensimmäisenä Suomesta tittelin vuodelle 2020. Koronasta johtuen heidän vuottaan jatkettiin vuoteen 2021.

IGCAT-verkoston edustaja kutsui syksyllä 2021 Saimaan alueen hakemaan statusta vuodelle 2024. Hän oli tutustunut Saimaa-ilmiön hakukirjaan Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. ERG:n näkökulmasta hakukirja oli valmis pohja innovatiivisesti tuoda ja tuotteistaa taide ja kulttuuri osaksi ruokamatkailua ja Saimaan elinvoimaa.

ERG -valmistelun keskiössä on ruokakulttuuri, matkailu, alueiden elinvoimaisuus ja kansainvälinen viestintä. Statuksen myöntää International Institute of Gastronomy, Culture, Arts and Tourism eli IGCAT-verkosto. IGCAT valmentaa hakijoita, luo kansainvälistä näkyvyyttä ja edistää monialaista yhteistyötä ruokakulttuurin, matkailun, taiteen ja kulttuurin saralla.

Saimaa-ilmiöön osallistuneiden maakuntien (Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo) ja kaupunkien (Joensuu, Kuopio, Lappeenranta, Mikkeli, Savonlinna) edustajien syys-lokakuussa 2021 Joensuun kaupungin johdolla pitämässä yhteispalaverissa päädyttiin tarttumaan tilaisuuteen ja hakemaan ERG-statusta Saimaalle vuodelle 2024. Kuopio jättäytyi hakuprosessin ulkopuolelle, koska heillä ERG-titteli on jo ollut käytössä. Kuopion kokemuksia kuitenkin hyödynnetään ja yhteistyötä heidän kanssaan tehdään Saimaan ERG-statuksen tiimoilta.

Sopimuksen IGCAT-verkoston liittymisestä ja ERG-tittelin hakemisesta allekirjoittivat Saimaan alueen edustajina marraskuun 2021 lopussa Etelä-Savon maakuntaliitto, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Lake Saimaa ry ja Pohjois-Karjalan kauppakamari. Alueella on jo oikeus käyttää titteliä muodossa European Region of Gastronomy - Saimaa Candidate 2024.

Saimaan alue on tammikuun lopulla toimittanut kirjallisen hakukirjan IGCATille. Verkoston edustajat arvioivat hakukirjan ja kevätkesällä 2022 toteutettavan arviointikäynnin perusteella alueen edellytyksiä ja valmiutta toimia esimerkkinä muille eurooppalaisille ruokamatkailualueille vuonna 2024. Päätös statuksen myöntämisestä julkaistaan loppukesällä tai syksyllä 2022 Brysselissä pidettävässä verkoston tapaamisessa.

ERG-status tarjoaa Saimaan matkailulle ja alueen toimijoille konkreettisen väylän kehittää alueen tunnettuutta ja vahvistaa omaleimaista ruokakulttuuria ja matkailutarjontaa. ERG myös syventää yhteistyötä eri sektoreiden kesken alueellisesti, mutta ennen kaikkea kansainvälisesti.

Saimaa European Region of Gastronomy 2024 -yhteistyöhanketta tukemaan perustetaan alueellinen työryhmä. Se koostuu osallistuvien maakuntaliittojen, kaupunkien ja muiden sidosryhmien jäsenistä. Lisäksi perustetaan alueellinen markkinointi- ja viestintätiimi. Markkinointi ja viestintä kytkeytyvät vahvasti Lakeland Finland -brändiin ja alueen Visit Organisaatioihin. Lake Saimaa Purest Finland -brändityö sidotaan Euroopan gastronomian alueen toimintaan (mukaan lukien mm. kansainväliset messut, markkinointikampanjat ja kansainväliset mediavierailut).

Hakukirjaan on alustavasti hahmotettu yhteensä 6 miljoonan euron kehittämistoimenpiteet vuosiksi 2022-2025 kolmen maakunnan eli Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan alueille. Maakuntaliitot ovat sopineet toimivansa yhteistyössä siten, että ne ovat valmiita suuntaamaan alueensa aluekehitysvaroja Saimaa ERG kokonaisuuden tukemiseen EU-ohjelmakauden puitteissa. Myös muuta rahoitusta hyödynnetään.

ERG-kehitysprosessin toteuttaminen ylimaakunnallisena yhteistyönä edellyttää resurssointia myös kokonaisuuden hallintaan ja koordinointiin. Etelä-Savon maakuntaliitto on lupautunut toimimaan yhteistyötä koordinoivan hankkeen kotipesänä ja hakemaan sille EU-rahoituksen. Koordinaatiohanke jaetaan rahoitusteknisistä syistä kahdeksi hankkeeksi johtuen rakennerahastokauden vaihtumisesta. Vuosien 2022-2023 hanke haetaan vanhan ohjelmakauden 2014-2020 varoista. Vastaavan suuruisen vuosien 2024-2025 koordinaatiohanke haetaan pian käynnistyvän uuden ohjelmakauden varoista.

Etelä-Savon maakuntaliitto toimii vastuujärjestöorganisaationa Saimaa European Region of Gastronomy 2024 -yhteistyöhankkeen valmisteluun 1.4.2022-31.12.2023 sekä juhlavuoden 2024 toteutuksen aikana ja perintövuotena 2025. Organisaatio tekee tiivistä yhteistyötä alueellisten sidosryhmien kanssa ohjelman rakentamiseksi alueellisesti ja valtakunnallisesti. Se toimii pääkumppanina IGCAT-organisaation ja muiden kansainvälisten verkostojen kanssa. Hankkeeseen rekrytoidaan riittävät henkilöresurssit kokonaisuuden johtamiseksi.

Oheismateriaalina Etelä-savon maakuntahallituksen päätös 24.1.2022 § 9 ja saate.

Valmistelija: strategiajohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää,

että Joensuun kaupunki osallistuu Saimaa European Region of Gastronomy hankkeeseen (Saimaa ERG) ja osoittaa osuutenaan hakukuluihin ja ensimmäisen vaiheen omarahoitukseen yhteensä 20 000 € vuosina 2022-2023.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Anssi Törmälä saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Strategiajohtaja Sami Laakkonen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.